

Il directur da la Pro Helvetia u l'um en il vesprer

Spagnar tar la Pro Helvetia punescha l'entira Svizra

CUN BERNARD CATHOMAS
HA CLAUDIA CADRUVI (ANR) DISCURRÌ

■ Il directur da la Pro Helvetia ha dad esser preschent al festival da film a Locarno. L'auter di entaupan ins el en la Chasa federala sco lobbist per daplì daners per la Pro Helvetia. Il medem di ha el anc in termin a Sogn Gagl. Era en la sedia principala a Turitg spetga blera lavur sin Bernard Cathomas. El è dapi radund in onn en uffizi ed ha gia instradà ina refurma tar la Pro Helvetia. Quai fa tema a blers collavuraturs ed irritescha inqual commember dal cussegl da fundaziun da la Pro Helvetia.

Bernard Cathomas en ses biro en la chasa da la Pro Helvetia a Turitg. ANR

Per survegnir in termin d'intervista tar il directur da la Pro Helvetia ston ins pudair persvader duas secretarias che dian che Vos na bajas nagina peda, il calender da termins saja plain. Co sa sentis Vos en questa truscha? Na laschais Vos betg mintgant encrescher per il ruaus en la Lia rumantscha?

Bernard Cathomas: La dinamica, la truscha ed occupaziun intensiva plascha en sasez a mai. E schi blera pasch e ruaus na devi dal reminent betg en la Lia rumantscha. Jau stos dir, jau ma sent purtà e motivà en questa lavur.

Avant, sco secretari da la Lia rumantscha vegnivas Vos tar la Pro Helvetia a dumandar daners. Oz essas Vos da l'autra vart dal Jordan: Vos avais da distribuir daners. Co sa sentis Vos en questa rolla?

Jau constatesch ch'igl è magari quasi uschè grev da dir «na», sco da retschai-ver in «na» dad insatgi. Nus survegnin entaifer in onn 3700 dumondas da sustegn. Nus pudain sustegnair cun ils ca-

Laics survegnan contribuziuns, sche la qualidad ed auters criteris satisfan. Il terz criteri è l'innovaziun d'in project: Chausas puramain tradiziunalas n'han betg prioritad. Il quart punct è la relevanza sociala. Qua sa dumondan ins: Vegni fatg in teater per in entira vallada e che promova la cuminanza? U èsi ina musica che vegn fatga be per ina grupp pitschna u elitara? Il davos criteri è quel da la duraivladad d'in project: Èsi be in curt schabetg u in eveniment che vegn purtà vinavant en il futur? Tenor quests criteris vegn decidì. I po esser ch'in project n'ha betg emprima qualidad, ma percuenter ina gronda relevanza sociala e vegn perquai sustegnì.

Quant gronda è Vossa influenza per in «gea» u «na» tar il sustegnement d'in project? Avais vos en quest onn era vesì projects che fussian stads tenor Vos gust e che n'èn betg vegnì acceptads?

L'evaluaziun dals projects vegn fatga da las set partiziuns en chasa e la decisiun prenda la grupp dal cussegl da fundaziun. Jau pos be intervegnir en discussiun cun experts, collavuraturs e collavuraturs.

La Pro Helvetia saja ina organizaziun in pau antiquada nua che tut gaja memia plaun, vegn crititgà. Dal nov directur spetg'ins uss ch'el reformeschia l'organizaziun.

Nus avain instradà in process da refurma avant in mez onn. Nus avain gia prendì diversas decisiuns impurtantas.

Ina decisiun è crudada pir questa stad?

Quai è stà la decisiun pertugant la so-

ciocultura. Quai è curs, scolaziun u animaziun da creschids. P. ex.: in curs che mussa a dunnas co sa dustar, na sustegnin nus betg pli. Nus sustegnin be pli la cultura en in senn pli stretg, cun in cuntegn artistic. Questa decisiun è fitg impurtanta. Nus impundivan blers daners en il vast senn da la cultura. Uss sa limitain nus. La refurma è sin via. Igl è dentant ina chausa cumplitgada. Nus lessan p. ex. dar autras cumpetenzas als collavuraturs en chasa ed autras cumpetenzas al cussegl da fundaziun. Lez avess be pli da dar las directives e sviluppar la strategia, fiss pia ina spezia da parlament. Aschia fiss la Pro Helvetia bler pli flexibla e sperta.

Ma quai fa sa chapescha mal a quels ch'èn en il cussegl da fundaziun e n'han tuttenina betg pli da decider direct davart daners per singuls projects?

Igl è cler. Nus avain perquai uss discussiuns intensivias. I dat emeziuns e temas da la midada en il cussegl da fundaziun. Ma era en chasa teman ins per part da perder la lavur.

In auter punct impurtant da Vossa incumbensa da directur è da sa dustar per ils daners che la Confederaziun metta a disposiziun.

Da preschent avain nus nossa dumanda a Berna. Il settember decida il cussegl dals chantuns davart la contribuziun per la Pro Helvetia per ils proxims quatter onns. Nus avain dumandà 163 milliuns. Il cussegl federal propona da dar be 128 milliuns. En l'ultima perioda avain nus gi 120 milliuns. Nus sperain che nus vegnin da motivar il parlament da dar in pau daplì. Quai vegn ad esser fitg fitg grev. Ma cun be 128 mil-

liuns stuessan nus renunziar sin chausas fitg impurtantas.

Tge per exempel?

Nus avain uss questas quatter antennas en l'Europa centrala: Prag, Bratislava, Cracau e Budapest. Ina da quellas custa a nus ca. 300'000 francs ad onn, ensasez pauc. Ma sch'il cussegl federal n'augmenta betg nossas contribuziuns, lura stuain nus serrar quellas staziuns. Nus stuessan era reducir projects da tribunas, musicas ed exposiziuns. Spagnar tar la Pro Helvetia tutga blers, pertge blers èn colliads cun nus e dependan da nossas finanzas. Spagnar tar la Pro Helvetia punescha l'entira Svizra.

Quai è en sasez anc adina la medema lavur, sco tar la Lia rumantscha?

Gea, ma in zic pli interessanta.

Da preschent vegn tshertgà in directur per la exposiziun naziunala. Fusses Vos in directur per l'expo 01?

Na. (rir) Jau n'avess betg interess da ma metter sin in tal catapult. La Pro Helvetia è per mai avunda vesprer. Jau hai ina occupaziun che cumplenischa mes basegns per discussiuns controversas.

Essas Vos cuntent cun la midada a Turitg e las incumbensas tar la Pro Helvetia?

Jau hai anc adina ina stretga relaziun cun il Grischun. La lavur tar la Pro Helvetia è per mai sco ina nova entschatta en il dretg mument en il dretg lieu. Ed ils problems... co din ins en Surselva? «Insatge datti dapertut!»